

MAISTROVA KNJIŽNICA: KAJ JE ZNANEGA O OSEBNIH KNJIŽNICAH ZNAMENITIH SLOVENCEV IN KAJ TE GOVORIJO O SVOJIH TVORCIH?

The Rudolf Maister Library: What is Known about Personal Libraries of Famous Slovenes and What do They Reveal About Their Owners

Eva Kodrič-Dačić

Oddano: 7. 9. 2015 – Sprejeto: 28. 9. 2015

1.02 Pregledni znanstveni članek

1.02 Review Article

UDK 027.1(497.4Maribor):929Maister R.

Izvleček

Poročilom o osebnih knjižnicah filozofov, znanstvenikov, literarnih ustvarjalcev in bibliofilov se da slediti od časov antične Grčije vse do današnjih dni. Osebne knjižnice so tudi na Slovenskem, podobno kot v drugih deželah Evrope, pogosto predstavljale temeljne fonde javnih knjižnic, pokrajinskih, visokošolskih in nacionalnih. Število osebnih knjižnic slovenskih izobražencev je začelo naraščati od srede devetnajstega stoletja. Osebna knjižnica generala Rudolfa Maistra, ki je nastala na prelomu stoletja, je bibliofilska zbirka, zbrana na osnovi selekcijskih kriterijev, ki so vezani na slovensko nacionalno identiteto. Zbiratelj ni skušal zbrati le slovenskega slovstva, temveč je težil k temu, da bi v celoti zajel vse publikacije, ki so bile izdane v slovenščini ali so jih izdali slovenski avtorji. Knjižnična zbirka odseva slovenske nacionalne tendence tega obdobja in predstavlja Maistra kot izrazitega domoljuba. Obsežne knjižnice so zbrali tudi številni Maistrovi sodobniki, vendar so le redke od njih so v celoti ohranjene, evidentirane in zaščitene.

Ključne besede: zasebne knjižnice, Maistrova knjižnica, bibliofili, knjižne zbirke, zgodovinski pregledi

Abstract

Personal libraries of philosophers, scientists, writers and bibliophiles can be traced back to the ancient Greece. Since the Renaissance private libraries have often formed, in Slovenia as well as

elsewhere in Europe, basic collections of university and national libraries. Since the second half of the nineteenth century more and more Slovenian intellectuals have collected large personal libraries. Personal library of the general Rudolf Maister, collected at the turn of the century, is a bibliophile library. Rudolf Maister collected all publications, published in Slovenian language and by Slovenian authors. His library therefore presents him as a Slovenian patriot and at the same time reflects the Slovenian national tendencies of the period. Many of Maister's contemporaries collected large personal libraries but only few of these collections are preserved, listed and protected.

Keywords: *private libraries, the Maister's Library, library collections, cultural history*

1 Funkcionalne in bibliofilske osebne knjižnice

Osebne knjižnice so zbirke, ki so jih v času svojega življenja ustvarili posamezniki in zato nosijo njihov neizbrisljiv pečat.¹ Del fondov osebnih knjižnic lahko sicer predstavljajo družinske knjižnice, ki jih je nasledil zbiratelj, oziroma gradiva, ki jih je v knjižnico prispeval življenjski sopotnik ali naslednik zbiratelja, vendar večina zbirke izhaja iz posameznikovih osebnih preferenc, strokovnih in znanstvenih interesov ter zbirateljske strasti. Zato se lahko v grobem delijo na funkcionalne in bibliofilske, čeprav je ločnica med njimi pogosto zabrisana. Medtem ko prve razkrivajo strokovne oziroma znanstvene interese in intelektualno obzorje svojih tvorcev na eni ter kulturne vplive in pretok idej na drugi strani, pa so druge predvsem rezultat specifičnih ljubiteljskih hotenj zbiratelja, njegovih finančnih zmožnosti ter sposobnosti zaslediti in pridobiti želeno knjigo, nemalokrat ob pomoči antikvarjev in drugih posrednikov.

Osebna knjižnica razkriva duhovno obzorje svojega avtorja in preko tega tudi duha njegove dobe, kulturne vplive in ideje, ki so oblikovale posameznikov svetovnonazorski profil in usmerjale njegovo strokovno delo. Zato se lahko na osnovi del, vključenih v osebne knjižnice, ugotavlja kulturne povezave, ki so bile na Slovenskem aktualne v času nastajanja neke osebne knjižnice, spremlja se pretok idej in knjigotrske poti med evropskimi središči in njihov vpliv na obrobje ter posledice administrativnih sprememb, ki so Slovencem v vsaki novi državni tvorbi, v katero so bili vključeni, narekovale nove kulturne in družbene vzore in vzorce.

¹ Namesto izraza osebna knjižnica je pogosto uporabljen izraz zasebna knjižnica. Zadnji opisuje lastništvo in se uporablja kot nasprotje javni knjižnici. Zasebna knjižnica je lahko tudi društvena, družinska, plemiška, samostanska, specialna knjižnica in podobno (glej *Bibliotekarski terminološki slovar*, str. 358).

Osebnе knjižnice so bile vse do 20. stoletja tako nuja kot prestiž. Nuja za razumnike in raziskovalce ter prestiž za cerkvene in posvetne vladarje, ki so svojo veličino in bogastvo dokazovali z dragocenimi zbirkami knjig. Če se izvzame zadnje in se upošteva posameznike, ki so zbirali knjige zaradi svojih osebnih potreb in interesov, potem je bila prva osebna knjižnica Aristotelova knjižnica. Zaradi pomena njenega tvorca je poznana njena usoda v času dobrih tristo let: od nastanka v četrtem stoletju pred našim štetjem, njena pot iz Aten v Malo Azijo in nazaj ter končno v južno Italijo, v bližino Neaplja. Tam jo je še leta 55 pred našim štetjem uporabljal Cicero, tudi sam lastnik omembe vredne osebne knjižnice, kot še toliko drugih rimskih izobražencev njegove dobe. Srednji vek velikih osebnih knjižnic skoraj ne pozna, le na njegovem začetku je izpričana razkošna Boetijeva knjižnica. Ob koncu srednjega veka in vzniku renesanse postanejo osebne knjižnice ponovno potreba in predmet prestiža. Ohranjena so poročila in tudi knjige iz osebnih knjižnic zbirateljev Francesca Petrarce, Giovannija Boccaccia, Poggia Bracciolinija, Nicola Nicollija, Giovannija Laskarisa, Basiliusa Bessariona in drugih.

Z razmahom tiska in vzponom tretjega stanu so postajale osebne knjižnice vse manj stvar prestiža in v času razsvetljenstva so bile že obveza izobražencev tako v Evropi kot v Severni Ameriki. Nema lokrat so tvorile temeljne fonde univerzitetnih, javnih in celo kasnejših nacionalnih knjižnic, npr. osebna knjižnica Johna Harvarda, ki jo je volil kolegiju, univerzi, ki danes nosi njegovo ime, ali angleškega kraljevega zdravnika Johna Sloana, čigar knjižnica skupaj z osebno knjižnico zbiratelja Roberta Cottona ter grofov Roberta in Edwarda Oxfordskega tvori temelje današnje The British Library, Voltairova in Diderotova knjižnica, osebna knjižnica Thomasa Jeffersona, predsednika ZDA, ki jo je volil kongresu in s tem postal ustanovitelj Library of Congress. Bližji in na poseben način povezani s slovenskimi izobraženci sta osebni knjižnici prefektov dunajske Dvorne knjižnice, zdravnika Pia (Nikolaja) Garellija² in njegovega naslednika grofa Józefa Maksymiliana Ossolińskega. Med sodobniki je treba omeniti osebno knjižnico Umberta Eca, ki naj bi, shranjena na dveh lokacijah, obsegala 50.000 del. Umberto Eco oziroma njegova knjižnica nista omenjena naključno, saj je bilo njegovo delo *Vrtinec seznamov* opravičilo za pričujoči članek, ki je pravzaprav eno samo dolgo naštevaje.

2 Osebnе knjižnice na Slovenskem

Pri Slovencih so izpričane prve skromne osebne knjižnice v 15. stoletju: po nekaj deset knjig so premogli cerkveni dostojanstveniki in tudi že posvetni izobraženci. Šele v 16. stoletju so lahko zbrali protestantski pridigarji, meščani in plemiči v svojih osebnih

² Več o tem glej Kodrič-Dačić, Eva. Linhart in ustanovitev prve prve javne znanstvene knjižnice na Kranjskem. V Anton Tomaž Linhart: jubilejna monografija ob 250-letnici rojstva. Ljubljana, 2005, str. 351–377.

knjižnicah po več sto naslovov: Jurij Dalmatin, Jernej Simplicij, Felicijan Trubar, Jurij Klement, Adam Bohorič in seveda prvi med njimi, Primož Trubar. Ta je svojo knjižnico leta 1569 podaril kranjskim deželnim stanovom in s tem postavil temelje prve javne knjižnice pri nas.

V drugi polovici 17. stoletja je nastajala Valvasorjeva knjižnica in ikonoteka, ob začetku 18. stoletja pa so osebne knjižnice Sigismunda Krištofa Herbersteina, Janeza Krstnika Prešerna in Antona Dolničarja postavile temelje »druge prve« javne knjižnice na Slovenskem, današnje Semeniške knjižnice. V 18. stoletju sta obsežni knjižnici zbrala Peter Pavel Glavar in Žiga Zois, in v prvi polovici 19. stoletja Jernej Kopitar, Matija Čop, Anastasius Grün in drugi.

Čas od srede 19. stoletja je postajal vedno bolj naklonjen slovenskim zbirateljem knjig. Število slovenskih izobražencev je raslo, knjige pa so postajale vse bolj cenovno dostopne. V inventarju ljubljanske Študijske knjižnice iz druge polovice devetnajstega stoletja so zabeleženi številni prevzemi oziroma donacije zasebnih knjižnic. Maistrova knjižnica je bila tako na prelomu iz devetnajstega v dvajseto stoletje le ena izmed številnih osebnih knjižnic, ki so jih zbirali slovenski izobraženci in bibliofili. Do danes so se v bolj ali manj kompletni obliki ohranile knjižnice ali vsaj evidenca o knjižnicah Maistrovih sodobnikov. To so knjižnica in rokopisna zapuščina pesnika Otona Župančiča, ki se nahaja v NUK-u in v Mestni knjižnici Ljubljana, knjižnica bibliografa Janka Šlebingerja, večji del katere je bil prodan današnji češki nacionalni knjižnici, pisatelja Frana Podkrajška-Harambaše, ki jo je prevzel NUK, duhovnika in zgodovinarja Ivana Vrhovnika, ki jo je prav tako prevzel NUK, politika in pisatelja Ivana Tavčarja, ki jo hrani Loški muzej, politika in publicista Henrika Tume, ki jo hrani ZRC SAZU v Novi Gorici, duhovnika in literarnega zgodovinarja Toma Zupana, ki jo je volil NUK, zbirka fotografa in zbiratelja Frana Vesela, knjižnica esejista Janka Lavrina, ki jo hrani Centralna biblioteka SAZU-ja, ljubljanskega župana Ivana Hribarja, ki jo hrani NUK, ter duhovnika in umetnostnega zgodovinarja Avgušтина Stegenška, ki je del knjižnice Oddelka za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

O številčnosti in obsegu osebnih zbirk prve polovice dvajsetega stoletja pričajo evidence prevzetih oziroma zaplenjenih knjižnic, ki jih je NUK prevzel med drugo svetovno vojno in po njej. V fonde javnih knjižnic so v drugi polovici dvajsetega stoletja prešle osebne knjižnice etnologa in literarnega zgodovinarja Frana Kotnika, politika Edvarda Kardelja, pesnice, prevajalke in publicistke Erne Muser, novinarja, prevajalca in urednika Božidarja Borka. Med njimi so knjižnice naravoslovcev, kot je knjižnica farmacevta Pavla Bohinca, medtem ko usoda osebne knjižnice profesorja Riharda Zupančiča, drugega rektorja ljubljanske univerze, z bogato zbirko matematičnih del, še ni docela razjasnjena.

Nekatere osebne knjižnice so se po smrti svojih lastnikov izseljencev vrnile v domovino, na primer knjižnica slavista Rada Lenčka, ki jo je pridobil NUK.

Le nekaj osebnih knjižnic je zaščiteneh kot kulturni spomenik: knjižnica Ivana Hribarja,³ Otona Župančiča,⁴ danes žal izgubljena knjižnica dr. Ivana Vidica iz Kamnika,⁵ v okviru širšega sklopa lekarne pa tudi Lavičkova knjižnica.⁶ Informacije o vsebini zadnje so v rudimentalni obliki že dostopne na spletu.⁷

V vzajemnem katalogu⁸ so dostopni tudi že popisi osebnih knjižnic (ali vsaj njihovih delov) nekaterih sodobnih slovenskih bibliofilov,⁹ medtem ko o vsebini drugih, na primer o osebni knjižnici dr. Evalda Korena, obstajajo le bolj ali manj informativne objave v dnevnem časopisu (Podkrižnik, 2006).

3 Maistrova knjižnica

O nastanku in usodi osebne knjižnice generala Rudolfa Maistra sta pisala predvsem Bruno Hartman (1998, 2006) in v novejšem času Vlasta Stavbar (2011). Zato se bo članek omejil na vsebino knjižnice. Knjižnično gradivo je predstavljeno kronološko,¹⁰ posamezne, v zbirki izstopajoče zvrsti gradiva (serijske publikacije), pa so predstavljene v posebnem poglavju.

³ Tudi omare, v katerih je bila shranjena knjižnica, so bile zaščitene skupaj z njo, vendar je NUK prevzel le knjige, medtem ko pohištvo hrani Narodni muzej (Odločba o zavarovanju kulturnozgodovinsko pomembnih knjižnic, 1951, str. 79.).

⁴ Glej Odločba o zavarovanju Župančičeve rojstne hiše na Vinici (1951).

⁵ Glej Odločba o zavarovanju kulturnozgodovinsko pomembnih knjižnic, 1951, str. 79.

⁶ Odlok, 2002.

⁷ Glej: <http://www.lek.si/si/o-nas/lavickova-zbirka/zbirka/knjige/>.

⁸ Glej: <http://cobiss4.izum.si/scripts/cobiss?ukaz=BASE&bno=55998&dept=06&id=1555576216307204>.

⁹ Dostopni so popisi osebnih knjižnic oziroma delov osebnih knjižnic Alojza Urana, Janeza Juga, Francija Tomažiča, Alojza Cindriča, Majde Tomažič, Ane in Jaroslava Šašla, Marjete in Teodorja Domeja, Marjete in Petra Kosa, družine Klinec iz Medane, Janeza Ruglja, Antona Suhadolca, Efrema Marcela Pegana, Andreja Sajeta, Franceta Strupija, Doroteje Praznik, Zmaga Jelinčiča Plemenitega, Simona Štravs, Jerneja Antolina Omana, Jelke Kos in Borisa Pahorja.

¹⁰ Popis Maistrove knjižnice, ki ga je leta 1998 izdelala Doris Serčič, je po letnicah izdaje uredila bibliotekarka Nina Mrak.

4 Seleksijski kriteriji

Maister svoje knjižnice, ki jo zbiral od svojih dijaških let do smrti leta 1934 in ki obsega skoraj 6000 zvezkov, ni uporabljal za razvoj svojih poklicnih interesov, niti ne za sproščujoče branje. To ni bila salonska knjižnica, s katero bi navzven dokazoval svojo odličnost in izobraženost. Rudolf Maister se v luči zbranih fondov knjižnice kaže predvsem kot bibliofil in domoljub. Seleksijski kriteriji, na osnovi katerih je gradil svojo knjižnico, so bili preprosti. Poskušal je zbrati vso slovensko poezijo ter kvalitetne slovenske knjige oziroma slovensko pesništvo, znanstveno literaturo, boljša slovenska literarna dela, izjemoma prevode svetovne književnosti, kot je svetoval sinu Borutu, ki je po njegovi smrti postal skrbnik knjižnice. Pri tem je bil Maister tako uspešen, da so sodobniki upravičeno lahko dobili vtis, da je to knjižnica, v kateri »zlepa ni manjkala kaka slovenska knjiga«.

Po Maistrovi smrti je knjižnico vse do začetka druge svetovne vojne dopolnjeval njegov sin Borut.

Z izjemo slovenske poezije, ki je bila pri zbiranju prva prioriteta in očitno predmet posebnega Maistrovega zanimanja (slovenske pesniške zbirke je imel po pričevanju sodobnikov shranjene v posebni, ločeni omari oziroma policah) je vsebinski razpon gradiva iz knjižnice tako širok, da je že na prvi pogled jasno, da Maister gradiva ni izbiral glede na tematiko. V tem kontekstu izstopa odsotnost vojaške literature, čeprav bi bilo glede na njegovo poklicno kariero pričakovati prav literaturo s tega področja. Tudi gradivo, ki bi ga pričakovali v knjižnici meščanskega izobraženca tega časa, je skromno zastopano:

V zbirki je tako od referenčnih in preglednih del poleg obveznega *Brockhaus konversations-Lexicon* še *Narodna enciklopedija* (Stojanović, Stanoje), *Lexicon von Steyermark* (Schmutz, Carl) ter *Allgemeine Weltgeschichte* (Schuki, I. B.).

Od tujih klasikov oziroma popularnih avtorjev so v zbirki zbrana dela Goetheja, Lessinga, Klopstocka, Schillerja, Wielanda in dramatika Ferdinanda Raimunda. Posebno mesto zavzemajo zbrana dela Theodorja Körnerja, nemškega pesnika in vojaka. Nemških prevodov tujega leposlovja je malo, izjema so romani angleškega pisatelja Bulwer-Lyttona.

Literature, ki bi kazala na Maistrovo svetovnonazorsko usmerjenost, tako rekoč ni, razen če bi bil v to rubriko umeščen nemški prevod Macchiavellijevega *Vladarja*.

Drugo gradivo je po vsebini vezano na Slovenijo, Slovence in na slovenski jezik.

5 Šestnajsto in sedemnajsto stoletje

Maister je v svoji knjižnici zbral izjemna in za Slovence temeljna dela. 16. stoletje je zastopano z Dalmatinovo *Biblijo*, ki jo je po pričevanjih sam odkril v Rovtah.¹¹ Izvod z iztrgano naslovno stranjo in uvodom je prevezan, pri čemer so ohranjeni deli originalne vezave pritrjeni na hrbtu ter na zunanji in notranji strani platnic.

Iz 17. stoletja so v knjižnici Schönlebnova dela *Carniola Antiqua et nova* (Labaci, 1681), *Immacolata conceptione* (Klagenfurt, 1659) in *Aemona vindicata sive Labaco metropoli Carnioliae vetus Aemona nomen jure assertum. Opusculum prodromum ad Chronologiam et Annales Carnioliae* (Salzburg, 1674); trije zvezki pridig Janeza Svetokriškega: *Sacrum promptuarium* (1. zv. – Venetiis, 1691, 2. zv. – Venetiis, in 5. zv. – Labaci, 1707). Zadnje naj bi prejel od Katoliške knjigarne za nagrado, ker je uredil njen prvi seznam antikvarnih knjig (Hartman, 1998).

V knjižnici je nepopolna prva izdaja (manjka 2. zvezek) *Slave vojvodine Kranjske* Janeza Vajkarda Valvasorja (*Die Ehre des Herzogthums Krain* (1689)). Valvasorjeva dela dopolnjuje kompletan izvod Krajčevega ponatisa *Slave* s konca 19. stoletja (1877–1879) ter Krajčev faksimile dela *Topographia Archiducatus Carinthiae antiquae et modernae* (Nürnberg, 1688) iz leta 1882.

Zbirko 17. stoletja dopolnjujeta še dve izdaji Matije Kastelca, *Bratovske bvqvice s. roshenkranza*, natisnjeni v Ljubljani leta 1678 in 1682, ter več drugih ljubljanskih tiskov, med njimi izdaja Boetija iz leta 1682.

6 Osemnajsto stoletje

Izmed del, ki so nastala v 18. stoletju, je Maistru uspelo zbrati pomembne ljubljanske, celovške in graške tiske. Marko Pohlin je zastopan z dvema izdajama *Kraynske Grammatike* (1768 in 1783) ter delom *Sveti postni evangeliummi* (1773). Njegov opus dopolnjuje še *Bibliotheca Carnioliae*, izdana v Ljubljani leta 1862 kot priloga časopisa *Mittheilungen des historischen Vereins für Krain*.

Jurij Japelj je zastopan z vrsto del v več izdajah in v več izvodih: *Ta velki catekismus s'prashanjami inu odgovarmi sa ozhitnu, inu possebnu podvuzhenje te mladosti v'zessar-skih krajlevih dushelah* = *Der grosse Katechismus mit Fragen, und Antworten zu dem öffentlichen und privat Unterrichte der Jugend, in den kaiserl. königl. Staaten* (1779) v

¹¹ Verjetno gre za današnje predmestje Trsta.

dveh izvodih, *Listi inu evangelia* (1796), *Lysti inu evangelija* (1792), *Pridige za vse nedele skusi lejtu* (1794), tri izdaje dela *Svetu pismu stariga testamenta* iz let 1796, 1798 in 1802 ter *Svetu pismu noviga testamenta* iz leta 1800.

V knjižnici so dela Antona Tomaža Linharta: *Versuch einer Geschichte von Krain und der übrigen südlichen Slaven Oesterreichs* (1788, 1. del.), *Šhupanova Mizka* (1790), nekaj drugih Linhartovih del pa v izdajah iz 19. in 20. stoletja.

Področje botanike zastopata deli A. I. Scopolija *Flora carniolica* iz leta 1772 in Balthazarja Hacqueta *Plantae alpinae Carniolicae* iz leta 1782.

Od celovških tiskov 18. stoletja sta v knjižnici dve izdaji Gutsmannovega dela *Windische Sprachlehre* (1777 in 1799) ter jezuitska priredba Bohoričeve slovnice *Grammatica oder Windisches Sprach-Buch* iz leta 1758.

S konca 18. stoletja so v knjižnici še Vodnikove *Kuharske bukve* (1799), druga Vodnikova dela pa v kasnejših izdajah (Levstikova izdaja Vodnikovih *Pesmi* iz leta 1869; *Krajnska pisemnost okrajšana za male šole*, 1854).

7 Devetnajsto stoletje

Maistru je uspelo zbrati vsa pomembnejša dela slovenskih jezikoslovcev, slovenske slovnice, pregledne slovenske literature ter vrsto slovarjev in beril, ki so izšla v 19. stoletju:

Tako so v knjižnici zastopani Fran Metelko (*Slowenischen Sprache ...*, 1825; *Slowenische Sprachlehre*, 1830), Peter Dajnko (*Lehrbuch der Windischen Sprache*, 1824; *Posvetne pesmi*, (1827) in *Čelarstvo*, (1831)); Matija Čop s *Slowenischer ABC Krieg* (1833); Jernej Kopitar z deli *Anti-Tartar* (1834), *Glagolita clozianus* (1836), *Glossographi* (1839); v zbirki so graški tiski Antona Murka: *Slowenische Sprachlehre für Deutsche* (1832), *Slovensko-nemški rozhni besednik* (1833), *Slowenisch – Deutsches Handwörterbuch* (1833), *Theoretisch – practische Grammatik der Slowenischen Sprache in Steiermark ...* (1843–); ter delo Paula Jos. Šafarika: *Geschichte der südslawischen Literatur* (1864).

Josipa Marna zastopajo *Kratka staroslovenska slovnica* (1863), *Slovnica slovenskega jezika* (1861) in *Kopitarjeva spomenica* (1880); Fran Levstik je zastopan z *Die slovenische Sprache ...* (1866); Fran Levec pa z deli *Slovenski pravopis* (1899), *Die Einfalle der Turken in Krain und Istrien* (1891), *Pravda o slovenskem šestomeru* (1878), *Poročilo o javnih in privatnih ljudskih šolah 1889/1890* (1890).

V knjižnici so številna dela Antona Janežiča in Frana Miklošiča. Od celovških tiskov Antona Janežiča je Maister zbral: *Popolni ročni slovar slovenskega in nemškega jezika* (1851), *Cvetje slovanskega naroda* (1852), *Slovensko berilo za Nemce* (1854), *Slovenska slovnica* (1854), *Cvet slovenske poezije* (1861), *Slovenska slovnica za domačo in šolsko rabo* (1863), *Cvetnik: berilo za slovensko mladino* (1865), *Cvetnik slovenske slovesnosti* (1868), *Slovensko – nemški slovar* (1874), *Slovenska slovnica za domačo in šolsko rabo* (1876), *Unterricht in der Slowenischen Sprache. 1. del* (1849), *Taschen – Wörterbuch ...* (1850).

Od del Frana Miklošiča, natisnjenih na Dunaju, pa so v knjižnici dela *Homilia in Ramos Palmarum* (1845), *Lexicon linguae slovenicae* (1850), *Chrestomathia palaeoslovenica* (1854), *Lexicon palaeoslovenico – graeco – latinum* (1862–1865), *Altslovenischen Sprache* (1854), *Kopitars kleinere Schriften* (1857), *Ortsname aus Personennamen im Slavischen* (1864), *Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen* (1886), *Slovensko berilo za peti gimnazijalni razred* (1853), *Slovensko berilo* (1854), *Slovensko berilo za sedmi gimnazijalni razred* (1858), *Slovensko berilo za osmi gimnazijalni razred* (1881). V knjižnici so tudi dela Janeza Bleiweisa: *Slovensko berilo* (1854 in 1855), *Slovenski jezik pa Krajnska špraha* (1862), pa tudi *Bukve sa kmeta* (1843), *Zgodovinske črtice važnejšega delovanja c. k. kmetijske družbe na Kranjskem...* (1867), *Nauk o umni živinoreji* (1871), *Nauk kako pomagati živini o porodu* (1887), *Nauk kako kopita podkovati* (1898), vključno s kompletnimi letniki *Kmetijskih in rokodelskih novic*.

Izčrpna je tudi zbirka slovenskega leposlovja 19. stoletja. Od Prešernovih del je Maister zbral *Kerst per Savizi* (1836, dva izvoda), *Der Wassermann* (1866), *Die Taufe an der Savica* (1866 in 1867), *Soldatenlied* (1840), *Poezije* (1847, 1900, 1908, 1921, 1923, 1939, vključno s tržaško izdajo iz leta 1893), *Pesmi* (1866), *Poesien* (1901), *Sonettenkranz* (1901) ter v Beogradu izdani prevod *Sonetnega venca* (Sonetni venec, 1931). V zbirki so povesti Janeza Ciglerja: prva izdaja dela *Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih soldatov* (1863) ter *Sreča v nesreči* (1882) in *Kortonica* (1901). Od pesnikov sta v zbirki še Simon Gregorčič (*Zbirka pesmij*, 1895; *Poezije*, 1888) in Simon Jenko (*Pesmi*, 1896, 1901, 1920). Josip Jurčič je zastopan s prvimi izdajami *Jurija Kozjaka* (1864), *Tugomerja* (1876), *Doktorja Zobra* (1876), *Veronike Deseniške* (1886) ter romana *Cvet in sad* (1877). V knjižnici so Jurčičevi *Zbrani spisi* (1882–1892), ki jih je uredil Fran Levce, *Pripovedni spisi* (1888), *Deseti brat* (1908) in druge izdaje: *Spisi I–X* (1917–1923) ter igra *Tihotapec* (Trst, 1909), ki jo je po Jurčiču priredil Francišek Steržaj.

Od del slovenskih pisateljev s konca 19. stoletja je najti še delo Frana Govekarja *O te ženske!* (1897), *Povesti* (1896–1898) Ivana Tavčarja, Levstikovega *Martina Krpana* (1891), pa tudi Schillerjevo dramo *Kovarstvo i ljubezen* (1874) v prevodu Antona Levca.

V knjižnici so dela Frana Erjavca *Domače in tuje živali v podobah* (1868), *Naše škodljive živali. I. snopič* (1880), *Rudninoslovje* (1867), *Izbrani spisi. IV. zvezek* (1888) ter *Izbrani spisi. II. del* (1889).

Zgodovinopisje predstavljajo dela Henrika in Etbina H. Coste (*Der Freihafen von Triest* (1838), *Reiseerinnerungen aus Krain* (1848); *Denkbuch ...* (1857), *Verhandlungen und Mittheilungen der juristischen ...* (1863), *Verhandlungen und Mittheilungen der Gesellschaft in Laibach. II. Del* (1866)) ter Petra Radiča. Zadnji je zastopan s številnimi teksti, natisnjenimi v Ljubljani, v Novem mestu in na Dunaju: *Frau Musica in Krain* (1877), *Geschichte der Rohrschützen Gesellschaft* (1883), *Die Landeshauptstadt Laibach* (1885), *Laibacher Volkskuche* (1887), *Die k. k. Post in Krain* (1896), *Die laibacher freiwillige Feuerwehr 1870-1899* (1899), *Zgodovina deželne civilne bolnice v Ljubljani* (1887), *Maria Theresia und das Land Krain* (1881), *Die Gegenabte Albert und Peter von Sittich* (1866), *Die Freiherren von Grimschik* (1871), *Mineralbad Toplitz in Unterkrain* (1878), *Das befreite Bosnien* (1879), *Das Warmbad Gallenegg* (1885) in *Die Auersperge in Krain* (1886).

Od katoliških piscev so v knjižnici dela Friderika Barage (*Dushna pasha sa kristjane* (1830), *Popis navad in sadershanja Indijanov polnozhne Amerike* (1837), *Premishljevanje shtirih poslednjih rezhi* (1837), *Slate jabelke* (1844), *Nebeshke roshe* (1846), *Dushna pasha sa kristjane* (1858), *Zlate jabelka* (1879)); Antona B. Jegliča (*Dva pastirska lista in nekoliko o dogodkih v Lurdu* (1899), v Sarajevu izdano *Uzgojoslovje za učitelje in učiteljske pripravnike* (1887)) ter vrsta njegovih del, ki so bila izdana v 20. stoletju; Slomškova dela, izdana v Celju, Celovcu, Gorici in Gradcu (*Mnemosynon slavicvm* (1840), *Apostolska hrana. 1–3. del* (1849), *Blaže ino Nežica v nedelski šoli* (1848), *Kershansko devishtvo* (1834), *Kershanska beseda* (1836), *Filoteja* (1842), *Shivlenja srezhen pot* (1845), *Filoteja* (1851), *Pesmi* (1876), *Basni, prilike in povesti* (1878), *Slomšekovi životopisi* (1879), *Zbrani spisi. IV. knjiga* (1885), *Pastirski list* (1890), *Življenja srečen pot* (1893), *Pesmi* (1895), *Spisi, zbrani za mladino* (1896), *Djanje Svetnikov Božjih in razlaganje predstavnih praznikov ali svetkov. II. zvezek* (1853), *Hrana evangeljskih naukov ...* (1835) in *Djanje svetnikov božjih. II. del* (1854)).

8 Dvajseto stoletje

Če se izvzame periodične publikacije, predstavljajo dela, ki so izšla med letoma 1900 in 1912, kar polovico vseh knjig, ki jih je Maister pridobil za knjižnico v 20. stoletju.

Maister tudi v tem obdobju ni spreminjal kriterijev za nabavo gradiva. Med preveđenimi leposlovnimi deli so Kragljev prevod *Ilijade* in *Odiseje* (Gorica, 1900), prevodi

romanov Aleksandra Dumasa, ki so izšli v Gorici v letih 1904–1907, dela Gogolja in F. M. Dostojevskega, ki so izhajala v letih 1909–1923, dela Turgenjeva, ki so izhajala v Gradcu, Ljubljani, Trstu in Novem mestu v letih 1870–1909, prevodi del Arturja Conana Doylea, ki so izhajali v Mariboru in Ljubljani v letih 1895–1924, W. Reymonta (*Kmetje*. Ljubljana, 1929–1931), dve Shakespearovi deli (1899 in 1905), drama *Sveta Ivana* Bernarda Shawa iz leta 1928, prevod Tila Ulenspiegla iz leta 1923, prevod pesmi H. Heineja (1929), celo prevod *Winnetouja* Karla Maya iz leta 1931 ter vrsta prevodov otroške literature Josepha Spillmanna, ki so izhajali v Ljubljani v letih 1906–1908. Od prevodne literature sta v zbirki tudi prevoda *Kitajske lirike* iz leta 1928 in *Srbskih narodnih pesmi* iz leta 1923. Po letu 1918 se začnejo pogosteje pojavljati dela v srbohrvaščini (na primer Njegošev *Gorski vijenac*, Beograd, 1922).

Zastopanost slovenske sodobne poezije je izborna. Maister je pridobil Cankarjevo *Erotiko* (1902), Kettejeve *Poezije* iz leta 1907, Ljubljansko in zagrebško izdajo pesmi Antona Aškercera iz leta 1913 in 1920, štiri pesniške zbirke Cvetka Golarja (*Pisano polje*, *Rožni grm*, *Bob za mladi zob* in *Njiva zori*), pesmi Alojza Gradnika (*De profundis*, 1926), dve pesniški zbirki Antona Vodnika iz let 1922 in 1923, dve pesniški zbirki Fanny Hausman iz leta 1926, *Pesmi* Srečka Kosovela iz leta 1927, izdaje Prešernovih *Poezij* iz dvajsetih in tridesetih let, tri pesniške zbirke Silvina Sardenka (*V mladem jutru*, *Dekliške pesmi* in *Nebo žari*), pesmi Simona Jenka iz leta 1924 in tako naprej. Nenavadno je, da so v knjižnici zbirke otroških pesmi Otona Župančiča, medtem ko (z izjemo *Čaše opojnosti*) manjkajo osrednje Župančičeve pesniške zbirke (*Čez plan*, *Samogovori*, *V zarje Vidove*), ki so izšle do Maistrove smrti, posebej, ker sta Maister in Župančič prijateljevala. V zbirki sta tudi dva zvezka (1. in 4. zvezek) *Slovenskih narodnih pesmi*, ki jih je zbral in izdal Karl Štrekelj med letoma 1895 in 1923.

V knjižnici so zastopani tudi drugi sodobni avtorji slovenskega leposlovja, z novimi izdajami pa tudi avtorji 19. stoletja: Vladimir Bartol z dramo *Lopez* iz leta 1932; France Bevk s kar 17 deli, ki so bila od leta 1920 do 1931 izdana v Trstu, Gorici, Ljubljani in Celju; Angelo Cerkvenc; v zbirki so tri dela Ivana Cankarja, izdana v dvajsetih letih, dala Frana Detele, Frana Govekarja, Frana Saleškega Finžgarja, več izdaj del Josipa Jurčiča, Kersnikov *Cyklamen* (izdan v Ljubljani leta 1924); dela Juša Kozaka iz druge polovice dvajsetih let; dela Bratka Krefta in Miška Kranjca, od katerih jih nekaj sodi že v čas po Maistrovi smrti; v knjižnici so iz tega obdobja prisotni s prvimi ali naknadnimi izdajami Vladimir Levstik, Fran Ksaver Meško, Fran Milčinski, Anton Podbevšek, Ivan Pregelj, Josip Stritar, Janez Jalen in drugi.

Od ženskih avtoric je poleg že omenjene pesnice Fanny Hausman s šestimi izdajami zastopana Zofka Kvedrova, med njimi tudi z romanom *Njeno življenje* (1914), Ljuba Prenner s povestjo *Trojica* iz leta 1929, od neleposlovnih del pa Alojzija Štebi

(*Demokratizem in ženstvo* iz leta 1918) in Angela Vode z delom *Žena v današnji družbi*, ki je izšla leta 1934 in je verjetno že pridobitev Maistrovih dedičev.

Strokovna literatura iz tega obdobja je raznovrstna in po svoji tematiki sega na zelo različna vsebinska področja. Med tovrstnimi izdajami so domoznanske študije, potopisi, učbeniki, različni priročniki in tudi znanstvena dela s področja zgodovine, filozofije itd.

Med priročniki so omembe vredne slovenske bibliografije, in sicer *Slovenska bibliografija 1907–1912* Janka Šlebingerja, za katero je Maister tudi napisal in objavil oceno,¹² ter publikacije Slovenske Matice od leta 1864 do 1930. Šlebingerjeva *Bibliografija slovenske kmetijske literature* (1939) je bila zbirki dodana po Maistrovi smrti, prav tako prispevek Melitte Pivec-Stele: *Stanje slovenske historične bibliografije* (1940).

Še vedno je opazna izrazita skrb za zbiranje slovenskih slovarjev, slovníc ter del, ki obravnavajo slovensko slovstvo. S *Slovensko – italijansko slovnico* (Trst, 1919) je zastopana Marica Gregorič, v knjižnici so dela Jožeta Glonarja *Naš jezik* iz leta 1919 in *Slovar slovenskega jezika* (1936), med njimi so *Slovenski pravopis* Antona Breznika iz leta 1920 in njegova *Slovenska slovnica*, izdana na Prevaljah 1921, Grafenauerjeva *Kratka zgodovina slovenskega slovstva* (1919–1920) ter *Slovenska čitanka* (1921–1922), Štrekljeva *Historična slovnica slovenskega jezika*, izdana 1922. na Prevaljah, in Žigonova *Prešernova čitanka* z istim krajem in letnico izdaje, dela Ivana Prijatelja: *Dostojevski in Tolstoj* (1936), *Borba za individualnost slovenskega knjižnega jezika* (1937) in *Kulturna in politična zgodovina* (1937); v knjižnici so *Brižinski spomeniki* (1938) Frana Ramovša in Slodnjakov *Pregled slovenskega slovstva* (1934). Od del Franceta Kidriča so v zbirki *Die protestantische Kirschenordnung* iz leta 1919, *Doneski za zgodovino slovenskega lekcio-narja in slovenske pridige* (1923) in *Prešeren* (1938). Fran Ilešič je zastopan s kar 14 deli, ki so izšla med letoma 1899 in 1921.

S področja zgodovine so v knjižnici dela Josipa Mala iz let 1916 do 1939, šest del Antona Melika, ki so izšla v letih 1919–1929, Franca Kosa (*Gradivo za zgodovino Slovencev* (1915) in *Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku* (1928)) in Frana Zwittera (*Starejša kranjska mesta in meščanstvo* (1929) in *Prebivalstvo na Slovenskem od XVIII. stoletja do današnjih dni* (1936)). S področja umetnostne zgodovine so v knjižnici po tri dela Franceta Steleta (1924–1929) in Izidorja Cankarja iz let 1926–1936, od filozofskih del so v knjižnici dela Franceta Vebra *Sistem filozofije* (1921), *Nacionalizem in krščanstvo* (1938) in Aleša Ušeničnika *Uvod v filozofijo* (1921).

¹² Maister, Rudolf. (1914). *Slovenska bibliografija za l. 1907–1912*. Slovan, 12, 93–94.

9 Periodične publikacije

Maister je v svoji knjižnici zbral tudi obsežno zbirko slovenskih časopisov (vključno z za Slovence pomembnejšimi nemškimi časopisi, ki so izhajali na Slovenskem). Prav na začetek izhajanja slovenskih časnikov seže z letnikom Vodnikovih *Lublanskih Noviz* (1800). Iz prve polovice 19. stoletja so v zbirki še Bleiweisove *Kmetijske in rokodelske novice* (z letnicami 1843–1894), dva letnika Cigaletove *Slovenije* (1848, 1849), *Slovenski cerkveni časopis* (1848), vsi letniki *Vedeža* (1848–1850), prvega slovenskega dijaškega časopisa, ter prvi poskus slovenskega družinskega lista *Pravi Slovenec* (1849).

V njegovi zbirki je tako rekoč vse pomembnejše slovensko časopisje, tako časniki kot strokovne revije, predvsem pa slovstvene revije, ki so izhajale ob koncu devetnajstega in na začetku dvajsetega stoletja. Med njimi *Čas* (1807–1941), *Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino* (1918–1931), *Časopis za zgodovino in narodopisje* (1904–1940), *Carniola* (1839–1917), ki je izhajala v nemškem jeziku, *Dom in svet* (1888–1940), *Domače ognjišče* (1907–1914), *Geografski vestnik* (1928–1940), *Gruda* (1924–1940), *Ilustrirani Slovenec*, *Izvestja muzejskega društva za Kranjsko* (1891–1909), celovski *Kres* (1881–1885) ... Od literarnih časopisov so v njegovi zbirki časopisi, ki jih je v Celovcu urejal Anton Janežič: *Slovenska bčela* (1850), *Glasnik slovenskega slovstva* (1854), celoten *Glasnik slovenski* (1858–1868) ter pet od desetih letnikov *Besednika* (1869–1878). Od dunajskih časopisov je zastopan Stritarjev *Zvon*. V knjižnici so vsi letniki *Ljubljanskega zvona* (1881–1941), revije *Kres* (1881–1885), *Slovana* (1884–1887) in skoraj vsi letniki praškega *Domačega prijatelja* (1904–1914) ter revije *Dom in svet* (1888–1940). Od literarnih listov dvajsetega stoletja so v knjižnici *Modra ptica*, *Mladika*, *Mladina*, *Rdeči pilot*, *Tri labodi*, *Tank* in drugi.

Med periodiko je vrsta ženskih časopisov: tržaška *Slovenka* (1900–1902), ljubljanska *Slovenska gospodinja* (1912–1913), tržaški *Ženski svet* (1923–1928), *Koroška zora* (Velikovec, 1920) in tržaški list *Jadranka* (1921–1923).

V zbirki tvorijo močan korpus sezname dijakov, izvestja oziroma letna poročila in druge publikacije, ki so jih izdajale šole na Slovenskem segajo *Juventus c. r. Gymnasii* v Ljubljani in Novem mestu, *Classification der Schüler in der kaiserl. Königl. Hauptschule zu Idria* (1815–1820, 1845–1846, 1848–1849), *Classification der Schüler in der k.k. Muster-Hauptschule zu Laibach* (1827), *Classification der Schüler in der k.k. kreis-Hauptschule zu Neustadt*l. (1843) in *Classification der Schüler an der Hauptschule zu Gottschee* (1862), *Izvestje c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani* 1904/1905 – 1911/1912, *Izvestje državne realke v Celju* in *Izvestje kraljeve vojaške realke v Mariboru*, 1919/1920, *Izvestje državne učiteljske šole v Mariboru* 1933/1934, *Izvestje mestne nižje realke v Idriji* ter letna poročila višjih realk v Ljubljani, Gorici in v Gradcu iz druge polovice 19. stoletja in letna poročila

višjih gimnazij v Ljubljani, Gorici in v Novem mestu in poročila državnih gimnazij v Ljubljani, Celju, Kranju, Mariboru in v Gorici iz prve četrtine 20. stoletja in druga.

Maister je zbral tudi obsežno zbirko koledarjev in pratik: med drugim pet zvezkov *Nove kraynske pratike* (1786, 1790, 1798, 1808, 1887), več deset zvezkov *Nove pratike* iz obdobja 1811–1859 in *Velike pratike*, ki jo je 1846 začela izdajati Kranjska kmetijska družba, iz obdobja 1846–1927 ter *Malo pratiko* istega izdajatelja iz let 1850–1892; *Vodnikovo pratiko*, ki jo je izdajala Vodnikova družba, iz let 1929–1938; *Pratika za deco* (1924) ter *Pratika akademske založbe* 1935–1936. V zbirki je tudi več stoletnih koledarjev oziroma večnih pratik: A. Breznika *Vezhna pratika od gospodarstva* (1803), tri izdaje *Stoletne pratike devetnajstiga stoletja* (1840, 1860, 1880) in druge.

Od koledarjev je v knjižnici večina pomembnejših koledarjev 19. stoletja: *Slovenski koledar* (1851), *Koledarček slovenski* (1852–1856), *Koledar za Slovence* (1855) oziroma *Koledar slovenski*, *Domač koledar slovenski* (1859–1864), *Slovenski romar* (1858), *Narodni koledar* (1897–1901). Od koledarjev, ki so jih izdajala društva, je v knjižnici *Narodni koledar in letopis Matice Slovenske* (1867–1869), *Koledar Goriške Matice* (Gorica, 1924–1927), koledarji Mohorjeve družbe: *Koledar družbe s. Mohorja* (Celovec oziroma Prevalje, 1867–1927), *Koledarček družbe sv. Mohorja* (Celovec, 1861–1872), *Koledar družbe sv. Mohorja* (Celje, 1930–1939), *Koledar goriške Mohorjeve družbe* (Gorica, 1925–1926) ter *Koledar družbe sv. Cirila in Metoda* (Ljubljana, 1903–1929), *Koledar šolske družbe sv. Cirila in Metoda* (Ljubljana, 1907–1934). Med njimi so tudi koledarji, ki do njih izdajali slovenski izseljenci v Ameriki, na primer več zvezkov *Slovensko-amerikanskega koledarja* (1902–1928).

Zbirka, ki jo je Rudolf Maister zbral, ni funkcionalna zbirka, ki bi svojemu zbiratelju pomagala pri izpopolnjevanju na njegovem poklicnem strokovnem področju. V knjižnici tako ni del s področja vojaških znanosti, del znamenitih strategov, v njej ne prevladujejo dela z vojaško ali vojno tematiko. Če bi sodili poklic in izobrazbo zbiratelja po vsebini zbirke, ki jo je zbral, potem bi lahko hitro in z gotovostjo zaključili, da gre za slavista, profesorja slovenskega jezika, za humanističnega izobraženca. Maister je zbral bibliofilsko zbirko, izjemno po svojem obsegu in izčrpnosti, predvsem pa po svojih ambicioznih selekcijskih kriterijih. Ti so izpostavljali slovensko identiteto že pol stoletja preden so podobni kriteriji formalno postali izhodišče za zbirko slovenske nacionalne knjižnice. V tem pogledu knjižnica dokumentira slovenske nacionalne tendence konca devetnajstega stoletja.

10 Zaključek

Maistrova knjižnica je skoraj nedotaknjena prestala drugo svetovno vojno in čas po njej ter bila leta 1989 predana v varstvo Univerzitetni knjižnici Maribor. Skrb za knjižnico in strokovna obravnava, ki je bila knjižnica deležna, je izjemna pri obravnavi osebnih knjižnic na Slovenskem: Maistrova knjižnica je namreč hranjena kot enotna zbirka, ločena od drugih fondov UKM, izdelan je bil popis knjižnice, UKM pa si prizadeva za zaščito in promocijo zbirke. Taka obravnava osebnih knjižnic je pri nas prej izjema kot pravilo, saj knjižničarska stroka še ni prepoznala pomena celostne obravnave in ohranitve osebnih knjižnic kot kulturnozgodovinskih vrednosti. Trenutno ni na voljo niti pregleda slovenskih osebnih knjižnic, saj je poskus, v podatkovni zbirki *Memoria Scripta Sloveniae* zbrati podatke o knjižnicah, ki predstavljajo kulturnozgodovinsko vrednost, ostal nedokončan. Ne ve se koliko osebnih knjižnic je v Sloveniji še ohranjenih, kje se nahajajo in kakšna je vsebina njihovih fondov. Zato so toliko pomembnejši vsi poskusi sistematične obravnave posamičnih osebnih zbirk in promocija teh zbirk kot virov za razumevanje časa in okolja, v katerem so nastale, predvsem pa vseh vrst vplivov, ki so oblikovali duhovne profile znamenitih Slovencev.

Osebne knjižnice bodo, tako kot albumi fotografij, sčasoma postale vedno večja redkost. Gotovo se ni bati za obstoj bibliofilskih knjižnic, manj verjetno pa se bodo obdržale funkcionalne osebne knjižnice. Strokovna literatura in viri, ki so potrebni za znanstveno in strokovno delo, so dostopni po spletu, usoda osebnih zbirk elektronskih knjig pa je za zdaj še negotova. Obdobje velikih osebnih knjižnic se končuje, zato bi morali storiti vse, da se zaščitijo te, ki so se še ohranile.

Viri

- Časopisje. V: *Enciklopedija Slovenije*. Zv. 2. Ljubljana, 1988, str. 93–103.
- Koledar. V: *Enciklopedija Slovenije*. Zv. 5. Ljubljana, 1991, str. 194–197.
- Lenard, L. (1919). *Knjižnica generala Maistra*. Straža, 11, 93–94.
- Literarna revija. V: *Enciklopedija Slovenije*. Zv. 6. Ljubljana, 1992, str. 204–205.
- Maistrova knjižnica*. (1998). Delovni popis darovanega gradiva (monografije in periodika). Gradivo popisala Doris Serčič. Maribor.
- Maister, R (1914). *Slovenska bibliografija za l. 1907–1912*. Slovan, 12, 93–94.
- Simonič, F. *Knjige. (1550–1900)*. V Ljubljani, 1903–1905.
- Šlebinger, J. *Slovenska bibliografija za l. 1907–1912*. V Ljubljani, 1913.
- Šlebinger, J. *Slovenski časniki in časopisi: bibliografski pregled od 1797–1936*. V Ljubljani, 1937.
- Šlebinger, J. *Slovenska bibliografija za l. 1902–1906*. V Ljubljani, 1907.

Zakon o varstvu kulturne dediščine. (2008, 2011). *Uradni list RS*, št. 16, 123, 8, 30 – Odl. US, 90/2012, 111/2013.

Pokrajinski muzej Maribor. *Zapisnik komisije, ki jo je imenoval Svet za prosveto in kulturo OLO Maribor, z dne 6. maja 1956.*

Literatura

Hartman, B. (2006). Maister bibliofil. V: *Rudolf Maister, general in pesnik*, str. 107–110.

Hartman, B. (1998). *Rudolf Maister, general in pesnik*. Ljubljana: DZS.

Kodrič-Dačić, E. Pisna kulturna dediščina v knjižnicah v luči aktualnih predpisov. *Knjižnica*, 56(2012)4, str. 17–45.

Kodrič-Dačić, E. *Knjižnice in kulturna dediščina: problematika strokovnih definicij in aktualnih normativnih rešitev*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, Center za razvoj knjižnic, 2012. Dostopno na spletni strani <http://cezar.nuk.uni-lj.si/studije/index.php>

Kolenc, P. (2008). *Dr. Henrik Tuma (1858–1935) in njegova knjižnica: ob stopetdesetletnici rojstva*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Kolenc, P. (2010). Knjižnica Marije Tuma. *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU*, 7, str. 21–27.

Korošak, V. (2009). *General Maister: 1874–1934: legenda, resničnost in ponos*. Nova Gorica: Educa, Melior; Postojna: Čukgraf.

Marković, I. (1993). Fond Besenghi včeraj in danes. *Primorska srečanja: revija za družboslovje in kulturo*, 18 (151), 813–816.

Medobčinski muzej (Kamnik). Rojstna hiša Rudolfa Maistra (2013). *Rudolf Maister: domoljub, general, kulturnik, pesnik, bibliofil: vodnik po razstavi v Rojstni hiši Rudolfa Maistra v Kamniku*. [Ljubljana]: Medobčinski muzej (Kamnik).

Novak-Kajzer, M. (2000). Protokolarni prikloni knjigi. *Delo*, 42 (137), str. 16.

Pavlič, J. (2010). *Ni bil le general, ampak tudi bibliofil: Maistrova knjižnica*. Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Pavlič, J. (2012). Ni bil le general, ampak tudi bibliofil – Maistrova knjižnica. V: *Kamniški zbornik*, 21, str. 137–145.

Podkrižnik, M. (2006). Knjiga je svetinja samo za nekatere: pogled v zasebno knjižnico dr. Evalda Korena. *Delo*, 48 (21), 12.

Seražin, H. (2007). Stegenškova knjižnica na Oddelku za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani. *Studia Historica Slovenica= humanities and social studies review*, 7 (3/4), 667–714.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Biblioteka (1989). *Knjižnica Janka Lavrina: zapuščina*. Ljubljana: SAZU.

Spominski zbornik ob 60-letnici bojev za severno slovensko mejo 1918–1919 (1979). Maribor: Klub koroških Slovencev; Ljubljana: Zveza prostovoljcev-borcev za severno slovensko mejo 1918–1919.

Stavbar, V. (2011). *Maistrova knjižnica*. *Časopis za zgodovino in narodopisje = Review for history and ethnography*, 82 (2/3), 245–251.

Zbirka Odprta skrinja. Zbirka Olafa Lovrenčiča (2006). Krško: Domoznanski oddelek, Valvasorjeva knjižnica.

Žnideršič, M. (2008). General Rudolf Maister bibliofil. *Delo*, 50 (222), 19.

dr. Eva Kodrič-Dačić

Narodna in univerzitetna knjižnica, Leskoškova 2, Ljubljana

e-pošta: Eva.Kodric-Dacic@nuk.uni-lj.si

